

Unitat Docent D'Otorrinolaringologia

Itinerari Formatiu Tipus

ITINERARI FORMATIU TIPUS OTORRINOLARINGOLOGIA

Autors:

Dr. Juan José Sanz Gonzalo (Tutor de Residents de la Unitat Docent)

Centre: Hospital Universitari Mútua Terrassa

Data d'elaboració: Setembre 2022

Data de revisió: 20/01/2026

Data aprovació per la Comissió de Docència: 20.01.2026

Contenido

1. Introducció	4
1.1 Denominació oficial de l'especialitat i els requisits.....	4
1.2 Definició i competències	4
2. Definició	4
3. Objectiu del itinerari formatiu	5
3.1. Pla docent del Servei d'Otorinolaringologia	5
4. Serveis i Unitats implicats a l'itinerari Formatiu	10
4.1. Serveis implicats del propi centre	10
5. Àmbits d' actuació i objectius generals.....	11
6. Cursos, sessions i activitat investigadora	22
6.1. Cursos.....	22
6.2. Activitat de recerca	24
7. Guàrdies	24
7.1. Guàrdies a Urgències.....	25
8. Informació que el resident ha de guardar durant la formació.....	25

1. Introducció

D'acord amb l'article 11.2 del Reial decret 183/2008, pel qual es determinen i es classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que han d'elaborar els tutors de residents de cada unitat docent.

1.1 Denominació oficial de l'especialitat i els requisits

L'especialitat rep el nom oficial d' Oto-rino-laringologia, té un període formatiu de 4 anys i requereix la titulació prèvia de llicenciat en medicina.

1.2 Definició i competències

L' Oto-rino-laringologia (ORL) és l'especialitat medico-quirúrgica que s'ocupa de la prevenció, el diagnòstic, el tractament i la rehabilitació de les malalties de l'oïda i de les vies aèreo-digestives superiors (boca, nas, faringe, laringe) i de les funcions que se'n deriven (audició, equilibri, respiració, olfacció, deglució i fonació), així com de les estructures cervicals i facials connectades o relacionades amb aquestes funcions.

2. Definició

El GIFT (Guia o Itinerari formatiu tipus) és l'adaptació del Programa Oficial de l'Especialitat (POE) al centre o Unitat Docent Multiprofessional (UDM) pertinent i ha d'explicar de manera clara i concisa com es traduirà el contingut del POE al nostre centre o UDM. En aquest document es descriuran, per tant, els objectius generals i específics de la formació, el cronograma complet de les rotacions que es realitzaran per adquirir les competències/objectius d'aprenentatge determinats per cada especialitat fent referència a les sessions clíniques i bibliogràfiques, activitats de investigació i guàrdies/atenció continuada que haurà de completar el resident.

Els objectius docents han de ser coherents no sols amb el POE sinó amb la capacitat docent del centre i la durada de les rotacions.

Aquesta informació es complementa amb altres documents com la **Guia de cada servei**, el **Protocol de Supervisió** de cada especialitat i la **Guia d'acollida del nou resident**, comú a tots els residents de l'HUMT, on s'indiquen el pla de formació comú, l'organització de les estructures docents i els mecanismes avaluadors. Aquests documents estan disponibles para consulta en la web/intranet (<https://mutuaterrassa.com/blogs/ca/formacio-sanitaria-especialitzada/futurs-residents-2022>).

Cada resident rebrà un Itinerari formatiu personalitzat basat en el GIFT de la seva especialitat.

3. Objectiu del itinerari formatiu

3.1. Pla docent del Servei d'Oto-rino-laringologia

A l'especialitat d' Oto-rino-laringologia, el programa de formació té per objectiu proporcionar al metge en formació els coneixements de l'especialitat per tal de dotar de les habilitats suficients per actuar com a oto-rino-laringòleg general. Possibilita que dugui a terme els procediments exploratoris propis de l'especialitat que li permetin diagnosticar i tractar mèdicament i quirúrgica la patologia rellevant dins de tots els àmbits d'aquesta. A més, inculcar al metge en formació: actituds ètiques de relació humana amb el pacient, la millora contínua de la qualitat, l'estima per la investigació, així com la gestió òptima dels recursos sanitaris.

METODOLOGIA DOCENT

El sistema de formació sanitària especialitzada consisteix en l'aprenentatge mitjançant l'exercici professional en un entorn supervisat on es van aconseguint progressivament responsabilitats a mesura que s'adquireixen les competències previstes als programes de formació, fins a arribar al grau de responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la professió. Per a l'adquisició de les competències es promouran estratègies docents que afavoreixin el pensament crític i permetin la integració de la formació teòrica amb la clínica i investigadora que es dugui a terme als diferents dispositius de la unitat docent. En l'adquisició de coneixements predomina l'autoaprenentatge tutoritzat, que es pot reforçar amb seminaris, tallers, discussió de casos amb experts o altres mètodes que estimulin la responsabilitat i l'autonomia progressiva del resident.

A cadascuna de les àrees de formació, el resident ha d'integrar coneixements i desenvolupar les habilitats i actituds que li permeten avançar en la seva formació. La funció dels especialistes amb els quals es forma és facilitar l'aprenentatge, supervisar-ne les activitats i avaluar-ne el progrés.

A cadascuna de les àrees de rotació, el resident ha de participar en totes les activitats habituals dels especialistes, tant en els aspectes assistencials de qualsevol tipus, com en els de formació, investigació i gestió clínica.

El programa té una durada de 4 anys i té com a objectiu facilitar el resident l'adquisició dels coneixements, les habilitats i les actituds que el capacitin per exercir com un oto-rino-laringòleg general.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE L'ESPECIALITATORL general (hospitalització i urgències ORL).**a. Objectius:**

- Maneig del pacient quirúrgic ingressat.
- Coneixement del sistema informàtic específic.
- Política interconsultes
- Maneig del pacient oncològic.
- Maneig del pacient terminal
- Maneig del pacient ORL urgent

b. Activitats:

- Informar de manera correcta el pacient abans i després de la realització de la cirurgia.
- Obtenció del consentiment informat abans de cada procediment.
- Passes de visita. Farmàcia.
- Cures postoperatòries.
- Informació de familiars.
- Tractament del pacient urgent.
- Traqueotomia i esofagoscòpia rígida

c. Formació teòrica:

Durant la rotació a la Unitat d'Hospitalització rebrà formació teòrica sobre els aspectes següents:

- Indicacions, limitacions i contraindicacions dels procediments terapèutics.
- Complicacions dels procediments i tractament.
- Política d'antibiòtics.
- Analgèsia.
- Consentiment informat

Otologia.**a. Objectius:**

- Realitzar de forma completa i segura l'otoscòpia i oto-microscòpia.
 - Conèixer la classificació i el diagnòstic per otoscòpia de la patologia òtica.
 - Interpretació de proves d'imatge.
 - Coneixement i interpretació de les proves complementàries.
 - Indicacions quirúrgiques.
 - Realitzar les intervencions quirúrgiques clàssiques.
 - Control i seguiment del pacient amb patologia òtica
-
- Realitzar de forma completa la història i l'exploració bàsica del pacient vertiginós.

- Conèixer els mètodes exploratoris complementaris.
- Videonistagmografia.
- Terapèutica mèdica del vertigen.

b. Activitats:

- Informar de manera correcta el pacient abans i després de la realització de la cirurgia.
- Obtenció del consentiment informat abans de cada procediment.
- Oto-micro-aspiració. Cures tòpiques.
- Cirurgia de l'orella mitjana (timpanoplàstia).
- Cirurgia òtica amb anestèsia local
- Cirurgia reconstructiva de l'orella mitjana.
- Cirurgia de la sordesa (estapedectomia / estapedotomia)

c. Formació teòrica:

Durant la seva rotació a la Unitat d'Otologia rebrà formació teòrica sobre els aspectes següents:

- Indicacions, limitacions i contraindicacions dels procediments terapèutics
- Otològics.
- Complicacions dels procediments i tractament.
- Alternatives medicoquirúrgiques als procediments terapèutics.
- Vertígens otològics i no otològics. Classificació. Diagnosi diferencial.
- Interpretació de videonistagmografia.
- Consentiment informat.

Rinologia**a. Objectius:**

- Realitzar de manera completa i segura l'endoscòpia nasal.
- Biòpsies de tumoracions endonasal i rinofaríngies.
- Polipectomia endonasal simple.
- Tractar adequadament les complicacions dels procediments.
- Recomanar procediments endoscòpics adequats per a cada situació clínica.
- Conèixer les limitacions pròpies i del procediment.
- Administrar de manera adequada l'anestèsia de la fosa nasal

b. Activitats:

- Informar correctament el pacient abans i després de la realització de procediment.
- Obtenció del consentiment informat abans de cada procediment.
- Conèixer els mètodes exploratoris i complementaris de la patologia naso-sinusal.
- Proves d'al·lèrgia, rino-manometria i olfatomètria.

- Cirurgia bàsica naso-sinusal endoscòpica. CENS.
- Cirurgia naso-sinusal oberta.
- Dacriocistorrinostomia endoscòpica.
- Cures post-quirúrgiques

c. Formació teòrica:

Durant la seva rotació a la Unitat de Rinologia rebrà formació teòrica sobre els aspectes següents:

- Indicacions, limitacions i contraindicacions dels procediments endoscòpics.
- Complicacions dels procediments i tractament.
- Alternatives medicoquirúrgiques als procediments terapèutics endoscòpics.
- Rinitis. Poliposi.
- Consentiment informat.

Noves tècniques endoscòpiques. Navegador. Oncologia / Laringologia

a. Objectius:

- Realitzar de forma completa i segura l'endoscòpia faríngia laríngia. Administrar de forma adequada l'anestèsia de l'or-faringe-laringe
- Biòpsies de tumoracions esfera ORL.
- Conèixer la classificació TNM.
- Interpretació de proves d'imatge.
- Indicacions quirúrgiques.
- Conèixer terapèutiques alternatives o complementàries a la cirurgia.
- Realitzar les intervencions quirúrgiques clàssiques.
- Cirurgia faringo- laríngia amb làser
- Control i seguiment del pacient neoplàsic.
- Cirurgia robòtica: Sistema HUGO
- Cirurgia transoral ultrasònica (TOUSS)
- Maneig i cirurgia del tiroides

b. Activitats:

- Informar de manera correcta el pacient abans i després de la realització de la cirurgia.
- Obtenció del consentiment informat abans de cada procediment.
- Microcirurgia laríngia diagnòstica. Presa de biòpsies. Estudi extensió tumoral.
- Microcirurgia laríngia de les lesions benignes. Fono-cirurgia
- Microcirurgia transoral amb làser.
- Cirurgia laríngia oberta total / parcial
- Buidatges ganglionars cervicals.
- Glossectomia transoral
- Traqueotomia.

c. Formació teòrica:

Durant la seva rotació a la Unitat d'Oncologia rebrà formació teòrica sobre els aspectes següents:

- Indicacions, limitacions i contraindicacions dels procediments terapèutics oncològics.
- Indicacions a la patologia laríngia benigna i fono-cirurgia.
- Complicacions dels procediments i tractament.
- Alternatives medicoquirúrgiques als procediments terapèutics quirúrgics.
- Consentiment informat.

Patologia glàndules tiroide i paratiroide**a. Objectius:**

- Interpretació de les proves funcionals de les glàndules paratiroides
- Història Clínica.
- Exploració clínica de la glàndula tiroide: Inspecció – palpació.
- Interpretació de les exploracions d'imatge: Gammagrafia amb tecneci/sestamibi, ecografia, TACO.
- Interpretació de les proves funcionals de la glàndula tiroide.
- Interpretació de les proves funcionals de les glàndules paratiroides

b. Tècniques quirúrgiques:

- Paratiroidectomia.
- Hemitiroidectomia.
- Tiroïdectomia subtotal.
- Tiroidectomia total amb i sense buidament ganglionar.

c. Formació teòrica:

Durant la seva rotació a la Unitat de Tiroides rebrà formació teòrica sobre els aspectes següents:

- Indicacions, limitacions i contraindicacions dels procediments terapèutics de glàndula tiroide i paratiroide.
- Indicacions a la patologia tiroïdal i paratiroïdal.
- Complicacions dels procediments i tractament.
- Alternatives medicoquirúrgiques als procediments terapèutics quirúrgics.
- Consentiment informat.

4. Serveis i Unitats implicats a l'itinerari formatiu

Són tots aquells serveis i unitats que, independentment de la titularitat, es consideren necessaris per impartir la formació especialitzada d'acord amb el que estableix el programa oficial.

El grau de supervisió del resident s'adequarà a l'especificat al document desenvolupat amb aquesta finalitat i disponible al web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mutua Terrassa (Plànol de supervisió del resident d'Oto-rino-laringologia).

4.1. Serveis implicats del propi centre

Obligatoris	Servei
	Otorrinolaringologia
	Radiologia
	Endocrinologia
	Cirurgia Maxil·lo-Facial

5. Àmbits d' actuació i objectius generals

Pla de l'itinerari formatiu Cronograma

Any de Rotació	Contingut	Duració	Dispositiu
R1	Oto-rino-laringologia general	7	Servei Otorrinolaringologia. HUMT
R1	Neuro-radiologia	1	Servei de Radiologia HUMT ¹ .
R1	Endocrinologia	1	Servei de Endocrinologia Interna. HUMT
R1	Cirurgia Maxil·lo facial	2	Servei de Cirurgia Maxil·lo Facial
R2	Rotació Unitat de Cap i coll	5	Servei Otorrinolaringologia. HUMT.
R2	Rotació Unitat d'Oïda i Oto-neurologia	6	Servei Otorrinolaringologia. HUMT
R3	Rotació Unitat de Nas i de Base de crani	5	Servei Otorrinolaringologia. HUMT
R3	Rotació Unitat d'oïda i Oto-neurologia	3	Servei Otorrinolaringologia. HUMT
R3	Rotació Unitat de Cap i coll	3	Servei Otorrinolaringologia. HUMT
R4	Rotació Unitat de Nas i de Base de crani	4	Servei Otorrinolaringologia HUMT
R4	Rotació optativa	2	Pendent
R4	Rotació Unitat de Cap i coll	5	Servei Otorrinolaringologia HUMT

¹HUMT.: Hospital Universitari Mútua Terrassa.

RESIDENT DE PRIMER ANY**Rotació Atenció Especialitzada Otorinolaringologia (Consultes Externes Servei d'ORL HUMT)****Durada: 7 mesos**

Objectius competencials:

- Integrar-se a l'activitat diària del Servei i de l'Hospital.
- Familiaritzar-se amb la història clínica ORL.
- Adquirir l'hàbit de les exploracions clíniques bàsiques a la Consulta d'ORL.
- Adquirir destresa a les exploracions instrumentals de l'especialitat d'ORL:
- Microscopi.
- Fibro-laringoscòpia / Rinoscòpia rígida.
- Estroboscòpia.
- Adquirir competències en l'àmbit de l'entrevista clínica i l'anamnesi del pacient.
- Conèixer aspectes bàsics relatius a l'organització, el funcionament i la gestió de l'àmbit de consultes externes.

Metodologia:

- Estada amb els professionals d'ORL a l'àmbit de Consultes Externes del HUMT.

Rotacions fora del servei d'Oto-rino-laringologia

Després dels 7 mesos de formació en Oto-rino-laringologia general ambulatoria el resident s'integra a la dinàmica de cadascun dels serveis hospitalaris per on trenca acudint alhora a les sessions clíniques del servei d'oto-rino-laringologia. Igualment realitza guàrdies de cirurgia general durant el primer any de residència.

Rotació Neuro radiologia i de cap i coll**Durada: 1 mes**

Objectius competencials:

- Conèixer l'anatomia normal del crani i del sistema nerviós, les vies aero-digestives superiors, l'oïda i les estructures cèrvico-facials en imatges TC, RM, PEDO i ecografia.
- Conèixer els protocols diagnòstics d'imatge *ORL així com el tipus de prova més indicada en funció del tipus de lesió a estudiar.
- Conèixer les implicacions tècniques i logístiques de la realització de cada prova radiològica

- Valoració de la patologia traumàtica, inflamatòria, tumoral, vascular i mal formativa de l'especialitat a la TC, la RM i l'ecografia.
- Conèixer els principis físics de la RM i les seqüències emprades en el malalt amb patologia otorinolaringològica.

Metodologia:

- Estada amb els professionals de neuro-radiologia i de cap i coll per aprendre a interpretar proves radiològiques.
- Assistència a sessions clíniques de radiologia i neuro-radiologia.

Rotació Endocrinologia

Durada: 1 mes

Objectius competencials:

- Conèixer les principals patologies endocrinològiques tributàries de tractament quirúrgic en patologia tiroïdal, paratiroïdal i hipofisària.
 - Conèixer el maneig no quirúrgic bàsic de les principals patologies endocrinològiques dins l'àrea de patologia tiroïdal/paratiroïdal i hipofisària.
- Conèixer aspectes nutricionals dels pacients orl , sobretot a nivell oncològic.

Metodologia

- Estada a les diferents consultes monogràfiques de patologia tiroïdal, paratiroïdal i hipofisària.
- Assistència i participació a les sessions clíniques d'endocrinologia.

Rotació Cirurgia Màxil.lo-Facial

Durada 2 mesos

Objectius competencials:

- Conèixer les patologies principals en el camp de la maxil·lofacial, àrea en què es comparteixen zones anatòmiques rellevants amb l'especialitat d'ORL.
- Conèixer el maneig no quirúrgic bàsic de les principals patologies dependents de la maxil·lofacial.
- Especial atenció a la patologia glandular, odontògena, articulació temporo- mandibular, fractures facials i traumatismes, oncologia de cavitat oral.

Rotació Otorrinolaringologia General, Hospital.

Metodologia:

Després dels 7 mesos de de rotació per el servei d' Oto-rino-laringologia- general i les rotacions externes, el resident s'integra formalment al servei d'Oto-rino-laringologia i inicia rotacions per les diverses unitats del servei.

Objectius competencials:

- Adquirir coneixements sobre l'anatomia i la fisiologia de l'àrea d'ORL.
- Aprendre a fer l'exploració bàsica i les diferents eines exploratòries de l'especialitat (otoscòpia, rinoscòpia anterior, laringoscòpia indirecta, endoscòpia nasal, naso-fibro-laringoscòpia, palpació cervical, palpació i exploració cavitat oral, exploració de glàndules salivals, PAAF)
- Aprendre la valoració inicial del pacient amb patologia oto-rino-laringològica tant a l'àmbit de la consulta com a urgències.
- Iniciar-se en el maneig del pacient ingressat per patologia oto-rino-laringològica així com valorar l'evolució clínica, la realització d'informes d'alta i d'urgències.
- Aprendre a fer cures ambulatories de pacients postquirúrgics.
- Aprendre tècniques bàsiques de cirurgia menor: biòpsies, exèresi de papil·lomes, desbridaments, col·locació de drenatges transtimpànics, traqueotomies, recanvis de vàlvules fonatòries.
- Aprendre tècniques bàsiques de cirurgia major: amigdalectomia, adenoïdectomia, faringoplasties, septoplastia i cirurgia de cornets.

Metodologia:

- Estada amb un professional facultatiu.
- Visites conjuntes amb aquest professional a la consulta externa d'ORL, la consulta d'urgències i la consulta de cures post-quirúrgiques.
- Estada al quiròfan de cirurgia menor/local i de cirurgia ORL general actuant com a ajudant.
- Control de planta d'hospitalització acompanyat per facultatiu.
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei.

Guàrdies

Durant el període de R1, els residents faran guàrdies al Servei d'Urgències, on seran supervisats per un metge adjunt responsable i amb qui comentaran les decisions i plans terapèutics. Els objectius que cal assolir durant aquestes guàrdies són:

- Conèixer l'organització d'un servei d'urgències i la sistemàtica de treball durant la guàrdia.

- Aprendre la valoració inicial del pacient d'urgències, proposar-ne un diagnòstic diferencial i unes proves complementàries adequades.
- Interpretar les exploracions complementàries i els canvis de variables fisiològiques.
- Fer una valoració integral de les insuficiències orgàniques que amenacen la vida del pacient i detectar de manera precoç signes o símptomes suggestius de patologia greu.
- Aprendre a transmetre la informació de forma clara i eficient tant a pacients, familiars com a altres membres del personal sanitari.
- Elaborar un informe d'alta o ingrés hospitalari.

RESIDENTS DE SEGON ANY

Rotació Unitat de Cap i Coll

Durada: 5 mesos

Objectius Competencials:

- Adquirir coneixements sobre la patologia oncològica de Cap i Coll, així com la patologia tumoral benigna de l'àrea.
- Adquirir coneixements sobre la patologia maxil·lofacial relacionada amb l'oncologia de Cap i Coll.
- Adquirir coneixements sobre les principals tècniques reconstructives en cirurgia oncològica de Cap i Coll
- Adquirir coneixements sobre patologia tiroïdal i paratiroïdal.
- Aprendre a realitzar l'anamnesi al malalt oncològic, així com aprendre el maneig diagnòstic i els principals maneigs terapèutics dels malalts afectes de patologia benigna i maligna tumoral de cap i coll i de patologia tiroïdal/paratiroïdal
- Aprendre cirurgia cervical bàsica: adenectomia, tumoracions benignes. Resolució d'urgències quirúrgiques menors cervicals.

Aprendre cirurgia tiroïdal/paratiroïdal: tiroidectomia total, tiroidectomies parcials, cirurgia paratiroïdal

- Aprendre microcirurgia laríngia, microcirurgia transoral làser i altres tècniques de cirurgia transoral per patologia maligna menor i patologia benigna.

Metodologia:

- Estada amb professional facultatiu especialista en patologia de Cap i Coll.
- Actuar com a ajudant al quiròfan de cirurgia de cap i coll i de tiroide/paratiroide.
- Estada a la consulta de Cap i coll.
- Assistència al Comitè oncològic de cap i coll, al Comitè de patologia tiroïdal i al Comitè de patologia oncològica cutània.

- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Rotació Unitat d'Oïda i Oto-neurologia

Durada: 6 mesos

Objectius competencials:

- Adquirir coneixements teòrics i pràctics sobre la patologia òtica i vestibular
- Aprendre a realitzar l'anamnesi al malalt afecte de patologia òtica i vestibular així com aprendre el maneig diagnòstic (audiometria, impedanciometria, PEATC, VNG i VHIT, exploració clínica vestibular) així com els principals maneigs terapèutics dels malalts afectes d'aquesta patologia.
- Aprendre a fer neteja/aspiració Oto microscòpica.
- Iniciar pràctiques prequirúrgiques al laboratori de fresat de temporal.
- Aprendre cirurgia òtica bàsica: miringoplasties, cirurgia d'orella externa, tractaments intratimpànics, timpanoplasties, reconstruccions osteoauriculars i mastoïdectomies.

Metodologia:

- Estada amb professional facultatiu especialista en patologia d'oïda
 - Actuar com a ajudant al quiròfan de cirurgia òtica. Participar com a primer cirurgià en temps específics de la cirurgia òtica.
 - Estada a la consulta d'otologia.
- Estada al gabinet audiològic per aprofundir les eines diagnòstiques d'hipoacúsia.
- Assistència a les sessions de neuro-radiologia òtica.
 - Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Les habilitats per adquirir seran:

- Desobstruir i canviar cànules o pròtesis fonatòries
- Extracció cossos estranys a l'orella, nas o cavitat oral
- Taponament a les epistaxis (anterior i posterior)
- Drenatge d'abscessos periamigdalars
- Reducció de fractures nasals
- Col·locació Sonda Nasogàstrica (SNG)
- Participar com a ajudants en cirurgies urgents

Guàrdies

Començarà a fer guàrdies de l'especialitat de presència física juntament amb un metge adjunt que es troba localitzable. Davant de qualsevol dubte diagnòstic i/o terapèutic i sempre que ho consideri necessari, el resident ha de consultar amb el metge adjunt. Les habilitats per adquirir, a més de les pròpies del R1 (Nivell 1 de supervisió) seran:

- Desobstruir i canviar cànules o pròtesis fonatòries.
- Extracció cossos estranys a oïda, nas o cavitat oral.
- Taponament a les epistaxis (anterior i posterior).
- Drenatge d'abscessos periamigdalars.
- Reducció de fractures nasals.
- Col·locació SNG.
- Participar com a ajudants a IQ urgents.

RESIDENTS DE TERCER ANY

Rotació Unitat de Nas i de Base de crani

Durada: 5 mesos

Objectius competencials:

- Adquirir coneixements teòrics i pràctics sobre la patologia nasal, rino-sinusal i de la piràmide nasal, així com de la patologia tumoral benigna i maligna de la fossa nasal i de la base del crani.
- Aprendre a fer l'anamnesi en el malalt afecte de patologia naso-sinusal i de base de crani, així com els maneigs terapèutics principals dels malalts afectes d'aquesta patologia.
- Aprendre a fer neteja/aspiració naso-sinusal, maneig no quirúrgic de l'epistaxi, maneig de la fractura nasal a urgències.
- Aprendre cirurgia rino-septal, naso-sinusal bàsica mitjançant endoscòpia i abordatges externs: cirurgia endoscòpica naso-sinusal per patologia inflamatòria, septoplàstia i rinoseptoplàstia, cirurgia endoscòpica per patologia orbitària i/o del sistema lacrimal, cirurgia de base del crani.

Metodologia:

- Estada amb professional facultatiu especialista en patologia naso-sinusal i de base de crani.
- Actuar com a ajudant al quiròfan de cirurgia nasal i de base de crani.
- Participar com a primer cirurgià en cirurgia endonasal bàsica: sinusitis, cirurgia de cornets, septoplàstia.

- Estada a la consulta de nas.
- Assistència als Comitès de Base de crani.
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Rotació Unitat de Cap i Coll:

Durada: 3 mesos

Objectius Competencials:

- Aprofundir i consolidar els coneixements i les competències adquirides a la primera rotació en aquesta unitat.
- Participar activament en la presa de decisions als diferents comitès implicats en el maneig de la patologia de cap i coll.
- Aprendre cirurgia oncològica més gran de cap i coll: buidament ganglionar, diverses tècniques de laringectomia total i parcial mitjançant abordatges externs i transorals, cirurgia oncològica més gran en càncer de cavitat oral, or/hipofaringe, tècniques reconstructives en cirurgia de cap i coll (penjolls locals , penjolls pediculats), cirurgia de glàndula salivar.

Metodologia

- Estada sense acompanyament a la consulta externa de cap i coll, sota supervisió pel facultatiu
- Actuar com a primer cirurgià sota supervisió del facultatiu responsable al quiròfan de cirurgia de cap i coll i de tiroide/paratiroide
- Control de la planta d'hospitalització, sota supervisió del facultatiu responsable.
- Assistència al Comitè oncològic de cap i coll, al Comitè de patologia tiroïdal i al Comitè de patologia oncològica cutània.
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Rotació Unitat d'Oïda i Oto-neurologia:

Durada: 3 mesos

Objectius competencials:

- Aprofundir i consolidar els coneixements i les competències adquirides a la primera rotació en aquesta unitat.
- Continuar amb les pràctiques de fresat de temporal al laboratori.

- Consolidar les habilitats adquirides en cirurgia bàsica otològica i aprendre tècniques de cirurgia òtica més complexa: cirurgia de colesteatoma complexa, re-intervencions, patologia del nervi facial, patologia tumoral d'orella externa i mitjana, dispositius implantables, cirurgia del vertigen.

Metodologia:

- Estada sense acompanyament a la consulta externa d'oïda, sota supervisió pel facultatiu.
- Actuar com a primer cirurgià sota supervisió del facultatiu responsable al quiròfan de cirurgia òtica.
- Estada a la consulta d'Otologia.
- Participació i presentació de casos clínics a les sessions de neuroradiologia òtica.
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Guàrdies

Seguirà realitzant guàrdies de presència física al costat d'un adjunt localitzat amb què haurà de consultar tot allò que cregui necessari. Les habilitats per desenvolupar són:

-Totes les referents a R1 i R2

-Realitzar intervencions urgents sota supervisió (Nivell supervisió 2):

- Traqueotomia.
- Drenatge quirúrgic d'abscessos parafaringis i cervicals.
- Extracció de cossos estranys esofàgics.

-Ajudantia d'altres intervencions urgents més.

complexes (Nivell de supervisió 3):

- Drenatge sinusitis amb complicació orbitària
- Revisió quirúrgica d'hemorràgies
- Postoperatòries
- Epistaxi posterior tributària de tractament quirúrgic.

Totes les decisions i actuacions quirúrgiques urgents són supervisades directament pel metge especialista responsable

RESIDENTS DE QUART ANY

Rotació Unitat de Nas i de Base de crani

Durada: 4 mesos

Objectius competencials:

- Aprofundir i consolidar els coneixements i les competències adquirides a la primera rotació en aquesta unitat.

- Consolidar les habilitats adquirides en cirurgia bàsica naso-sinusal i aprendre tècniques de cirurgia més complexes: cirurgia tumoral de fosa nasal i de base de crani, cirurgia de sí frontal, re-intervencions.

Metodologia:

- Estada sense acompanyament a la consulta externa de nas, sota supervisió pel facultatiu.
- Actuar com a primer cirurgià sota supervisió del facultatiu responsable al quiròfan de cirurgia nasal, naso-sinusal i de base de crani assumint més complexitat.
- Participació activa i presentació de casos clínics al Comitè de base de crani.
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Rotació Optativa

Durada: 2 mesos

Objectius competencials

- Estudi d'àrees de l'especialitat de subespecialització.
- Ampliar el coneixement sobre el maneig diagnòstic i terapèutic de patologies avançades de l'especialitat centralitzades en hospitals de referència.

Metodologia

Observar mètodes diagnòstics i tècniques quirúrgiques complexes o poc habituals segons l'interès a l'àrea de subespecialització del resident i sota recomanació i supervisió del facultatiu responsable.

Rotació Otorinolaringologia General, Hospital

Durada: 5 mesos

Objectius competencials

- Consolidar coneixements adquirits durant les rotacions prèvies i aplicar-los al maneig del pacient afecte de patologia ORL general amb plena autonomia i sota supervisió dels facultatius responsables.
- Aprendre el maneig de la patologia ORL pediàtrica no complexa, així com adquirir autonomia en les tècniques quirúrgiques més comunes en aquest àmbit.
- Aprendre el maneig de la patologia relacionada amb el SAOS, així com adquirir autonomia en les tècniques quirúrgiques més comunes en aquest àmbit.

Metodologia

- Visitar la consulta externa hospitalària general, així com la consulta d'atenció primària especialitzada sense acompanyament, però sota supervisió constant del facultatiu responsable.
- Assumir el quiròfan de patologia ORL general sense acompanyament, però sota supervisió constant del facultatiu responsable (cirurgia adenoamigdal·lar, septoplàstia i cirurgia de cornets, microcirurgia laríngia bàsica, cirurgia òtica bàsica, cirurgia endoscòpica naso-sinusal bàsica, cirurgia cervical bàsica, procediment local)
- Assistència a les sessions clíniques setmanals del servei i obligació de presentar de manera rotatòria un cas clínic o una revisió bibliogràfica.

Guàrdies

Seguirà realitzant guàrdies de presència física al costat d'un adjunt localitzat amb què haurà de consultar tot allò que cregui necessari. Les habilitats per desenvolupar són:

-Realitzar intervencions urgents només (Nivell 1 autonomia i 2 supervisió)

- Traqueotomia.
- Drenatge quirúrgic d'abscessos parafaríngeis i cervicals.
- Extracció cossos estranys esofàgics.

-Actuar sota supervisió directa a la resta de procediments.

6. Cursos, sessions i activitat investigadora

6.1. Cursos

Tota la formació obligatòria es realitzarà durant la jornada laboral del resident i les hores dedicades es consideraran hores treballades. En cas que existissin despeses de matrícula o altres costos, el centre se'n farà càrrec.

L'itinerari formatiu consta d'un programa troncal de cursos i formacions (disponible a la web a la web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mutua Terrassa) que es fan durant la residència, entre els quals destaquem els següents:

- Suport vital bàsic.
- Suport vital bàsic instrumentalitzat.
- Suport vital avançat.
- Habilitats comunicatives.
- Metodologia científica i introducció a la investigació I.
- Estadística bàsica.
- Curs bàsic de protecció radiològica.
- Bioètica.
- Metodologia científica i introducció a la investigació II.
- Gestió assistencial.
- Metodologia científica i introducció a la investigació III.

Dins la formació específica dels residents, es promou l'assistència i la participació en els cursos propis de l'especialitat i, per tant, obligatoris:

R2: curs pràctic de dissecció de la regió cervical.

R3: curs pràctic de dissecció de l'os temporal i microcirurgia d'orella

R4: curs pràctic de dissecció de cirurgia endoscòpica naso-sinusal

Durant el segon any de residència els residents han d'acudir al laboratori de fresat d'os temporal per fer disseccions paral·lelament al curs de dissecció d'os temporal.

Els residents d'Oto-rino-laringologia participen a totes les sessions pròpies del servei i a les sessions conjuntes amb altres serveis de l'hospital.

En aquestes sessions conjuntes es reuneixen els diferents comitès de diverses subespecialitats per a la presa de decisions sobre casos clínics i definició de protocols o revisions bibliogràfiques específiques. Són els següents:

- Comitè Oncològic de Cap i Coll (inclou revisió de casos d'anatomia patològica): 1 sessió setmanal.
- Comitè Patologia Tiroide/paratiroide: 1 sessió mensual.

- Comitè de Base de Crani: 1 sessió mensual.
- Comitè d'oncologia de pell: 1 sessió mensual.
- Sessió de Neuro-radiologia naso-òtica: 1 sessió mensual.
- Sessió ORL-PNM-AI·lèrgia 1 sessió mensual.
- Comitè AOS: 1 sessió mensual.

Es realitza una sessió setmanal dins del servei, on es presenten casos clínics, revisions bibliogràfiques, nous protocols implementats per cadascuna de les unitats del servei.

Els residents, prèvia adhesió a la Societat Catalana d'Oto-rino-laringologia han d'acudir a les sessions ordinàries que organitza la societat on es presenten temes d'actualització (1 sessió mensual) així com als cursos de formació continuada que organitza la mateixa societat (3-4 cursos anuals de 1 hora de durada).

Així mateix, es considera necessari que el resident presenti com a mínim una comunicació oral o un pòster en un congrés nacional.

Per a l'assistència en qualsevol Congrés, serà obligatori presentar una comunicació o pòster, que haurà de ser supervisat prèviament pel cap de servei o en qui delegui.

Sempre que s'assisteixi en un Cours o Congrés, s'haurà de presentar a Sessió clínica un extracte d'aquesta, que permeti fer-ne partícips la resta del servei. Les reunions i els congressos nacionals més importants de l'especialitat són organitzats per la SEORL (www.seorl.net).

6.2. Activitat de recerca

L'Hospital Universitari Mútua Terrassa compta amb una fundació per a la investigació i la docència, encarregada de la formació dels MIR en els temes metodològics propis de la investigació.

A més, hi ha un comitè de recerca clínica, format per diversos membres de l'hospital i de la comunitat, segons indica l'ordre ministerial que regula la realització d'assajos clínics.

Durant la residència els residents rebran formació en recerca travessant un curs troncal de R1 a R3, les competències bàsiques que adquiriran són:

1. Introducció a la Investigació biomèdica.
2. Recursos bibliogràfics: Fonts i investigacions.
3. Estudis Qualitatius.
4. Anàlisi crítica de projectes de recerca.
5. Elaboració d'un projecte.
6. Anglès científic: Presentacions científiques orals. Lectura crítica i redacció científica.

Com a objectiu els nostres residents han de presentar, al llarg de la residència, un mínim de 3 comunicacions a congressos com a primer autor i participar com a autor en una publicació indexada.

7. Guàrdies

El grau de supervisió del resident s'adequarà a l'especificat al document desenvolupat amb aquesta finalitat i disponible al web de Formació Sanitària Especialitzada de l'Hospital Universitari Mutua Terrassa (Plànol de supervisió del resident d'Oto-rino-laringologia).

El resident d'Oto-rino-laringologia comença fent guàrdies de Cirurgia General durant el primer any de la residència. A partir del segon any comença a fer guàrdies presencials d'ORL amb un adjunt localitzable de l'especialitat. El resident contactarà amb l'adjunt localitzable un cop feta una primera valoració del pacient per informar del seu estat de gravetat, valorar la necessitat de més exploracions complementàries i la indicació del tractament.

En situació d'emergència, el resident contactarà amb l'adjunt responsable de guàrdia presencial, sigui el cirurgià general o especialista en Medicina Intensiva de guàrdia, que assumirà la responsabilitat del pacient fins a l'arribada de l'especialista.

El resident farà una mitjana de 4 guàrdies al mes.

Horari: De dilluns a divendres: inici 16.00 hores, final 8.00 hores del dia següent.

Divendres: inici 16.00 hores, final 9.00 hores del dia següent.

Dissabte: inici 9.00 hores, final 9.00 hores del dia següent.

Diumenge i festius: inici 9 hores, final 08:00 hores del dia següent.

7.1. Guàrdies a Urgències

Durant el període de R1, els residents faran guàrdies al Servei d'Urgències, on seran supervisats per un metge adjunt responsable i amb qui comentaran les decisions i plans terapèutics. Els objectius que cal assolir durant aquestes guàrdies són:

- Conèixer l'organització d'un servei d'urgències i la sistemàtica de treball durant la guàrdia.
- Aprendre la valoració inicial del pacient d'urgències, proposar-ne un diagnòstic diferencial i unes proves complementàries adequades.
- Interpretar les exploracions complementàries i els canvis de variables fisiològiques.
- Fer una valoració integral de les insuficiències orgàniques que amenacen la vida del pacient i detectar de manera precoç signes o símptomes suggestius de patologia greu.
- Aprendre a transmetre la informació de forma clara i eficient tant a pacients, familiars com a altres membres del personal sanitari.
- Elaborar un informe d'alta o ingrés hospitalari.

8. Informació que el resident ha de guardar durant la formació

A continuació, es recullen els documents mínims necessaris per fer el "portafoli" durant la residència.

Aquesta documentació ha de ser elaborada pel resident i supervisada pel tutor, que hi ha de tenir accés. Pot ser en format físic o digital.

Documentació de les rotacions

- Quadre de rotacions individualitzat.
- Objectius, amb la definició de les competències i habilitats que cal adquirir a cada rotació. Han de figurar, resumits, a l'itinerari formatiu.
- Valoració dels objectius i del funcionament de la rotació. A les rotacions llargues, s'aconsella una primera valoració passats un o dos mesos, escrita pel resident després de parlar amb els adjunts que correspongui i on s'inclougi l'opinió de les dues parts sobre els punts forts i els que cal millorar.
- Avaluacions sumativa de cada rotació. Les han de fer els adjunts responsables els 15 dies posteriors a finals de la rotació.
- Avaluació formativa de cada rotació. Cal fer-les amb el tutor, en acabar la rotació, i un cop feta l'avaluació sumativa per part dels adjunts. Podeu formar part d'una entrevista estructurada.
- Resum de l'activitat rellevant desenvolupada durant la rotació: registre de l'activitat més important, tant pel que fa a tipus i volum aproximat de pacients com a habilitats i tècniques que s'han posat en pràctica.
- És interessant que es reflecteixin aquells casos o situacions que han deixat marca en algun sentit i que es valorin críticament l'abordatge i l'aprenentatge consegüent (compilació d'incidents crítics).

Documentació de la tutoria

- Còpia de l'avaluació sumativa anual.
- Còpia de l'informe anual del tutor per a cada any de residència.
- Entrevistes estructurades, en nombre de 3-4 cada any, on s'especifiquen problemes detectats i canvis que cal engegar.
- Registre ordenat de les diferents activitats científiques i docents que formen el currículum del resident:
 - o Publicacions en revistes (indexades i no indexades).
 - o Congressos: comunicacions, pòsters, assistències sense participació activa.
 - o Cursos acreditats (cal aportar crèdits) i cursos no acreditats (cal aportar certificat d'assistència).
 - o Jornades i tallers.
 - o Presentació de sessions (especificar lloc, temps i tema).
 - o Participació en grups de treball, societats científiques, etc.